

Lähetysten ja kansainvälisen diakonian projektiaavustukset, lähetekeskustelu 11.4.

Yhteisen kirkkovaltuuston iltakoulussa 23. huhtikuuta 2015 käytiin lähetekeskustelu lähetystyölle ja Kirkon Ulkomaanavulle myönnettävien talousarviomäärärahojen jakoperusteista vuosille 2016 – 2019. Suoritettussa koeäänestyksessä yhteinen kirkkovaltuusto ilmaisi lähes yksimielisenä kantanaan, että määrärahan taso säilytetään nykyisellään tiukkenevista talousnäkymistä huolimatta. Riemuvuodesta 2000 alkaen lähetykselle ja kansainväliselle diakonialle varattava määräraha on ollut kolme prosenttia kirkollisverosta. Määrärahan suuruus on laskettu kirkon jäsenten maksaman kirkollisveron ja valtiolta saadun yhteisöveron yhteisummasta.

Vuoden 2016 alusta yhteisövero poistui ja sen tilalle tuli valtion budjettiin sisällytettävä määräraha korvaukseksi väestökirjanpidon, hautaustoimen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten hoidosta. Tästä syystä lähetysten kolmen prosentin määräraha on laskettu seurakuntien jäsenten maksamasta kirkollisverosta kyseisen vuoden talousarviossa. Mikäli lähetysten ja Kirkon Ulkomaanavun talousarviomäärärahan suhteellinen taso säilytetään, tulisi määrärahan olla 3,61 % kirkollisveron määrästä.

Kohdentamaton ja kohdennettu määräraha

Määrärahasta runsas kaksi kolmasosaa on jaettu järjestöille kohdentamattomana talousarvioavustuksena. Vajaa kolmannes määrärahasta on varattu yhteisen kirkkoneuvoston käyttöön myönnettäväksi kohdennettuna erillisten anomusten perusteella projekteihin ja hankkeisiin. Näissä seurakuntien ja seurakuntayhtymän rooli tulee konkreettisesti näkyväksi ja seurakuntalaisille voidaan kertoa, mitä hyvää avustuksilla on saatu aikaiseksi. Esimerkkeinä tästä ovat AIDS orpojen tuki Etiopiassa sekä opettajien koulutuksen ja koululaitoksen kehittämishanke Kambodzassa. Lisäksi tämä antaa mahdollisuuden varautua avustamaan äkillisten katastrofien uhreiksi joutuneita.

Kohdennettujen avustusten myöntämisessä painotetaan tuen vaikutusta kohdemaassa ja seurakuntien kanssa toteutettavaa yhteistyötä. Määrärahaa voidaan käyttää myös Suomessa tapahtuvaan toimintaan sekä Helsingin seurakuntien ja yhteistyökirkkojen väliseen yhteistoimintaan.

Kirkon lähetysjärjestöt ja määrärahojen jako
Kirkon virallisia lähetysjärjestöjä ovat:
SLS Suomen Lähetysseura
SLEY Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
SLEF Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland
SPS Suomen Pipliaseura
SEKL Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys
ELK Lähetisyhdistys Kylväjä
SANSA Medialähetys Sanansaattajat

Vuoteen 2009 saakka Helsingin seurakuntayhtymä myönsi kohdentamatonta avustusta kaikille kirkon virallisille lähetysjärjestöille. Vuonna 2010 SLEY:n ja SLEF:n avustaminen lopetettiin. Pääasiallisena syynä avustamisen lopettamiselle oli se, että SLEY:n ja SLEF:n työntekijät eivät pääsääntöisesti toimineet yhteistyössä pappisvirassa olevien naisten kanssa.

Vuonna 2011 yhteinen kirkkovaltuusto päätti lisäksi lopettaa SEKL:n, ELK:n ja SANSA:n avustamisen vuoteen 2014 mennessä. Avustamisen epäämispäätökseen vaikutti syksyllä 2010 ja keväällä 2011 julkisuudessa käyty laaja keskustelu naispappeudesta sekä seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvistä näkökannoista. Vuoden 2013 aikana lähetysjärjestöt ja Kirkon Ulkomaanapu allekirjoittivat kirkon kanssa ns. perussopimuksen viideksi vuodeksi. Sopimuksella määritellään periaatteet, joita sopijajärjestö noudattaa lähetystehtävän toteuttamisessa Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Sopimuksella ei puututa sopijajärjestön yksityisoikeudelliseen asemaan. Kirkko sitoutuu kohtelemaan kaikkia sopimuksen

allekirjoittaneita lähetysjärjestöjä yhdenvertaisin perustein. Sopijajärjestö tunnustaa muiden perussopimuksen solmineiden aseman kirkon lähetysjärjestöinä ja sitoutuu yhteistyöhön näiden kanssa. Sopijajärjestön velvollisuutena on noudattaa omassa toiminnassaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tunnustusta ja päätöksiä sekä toteuttaa kirkon hyväksymää lähetysstrategiaa ja sen toimintaperiaatteita. Sopimus suosittaa avustusten myöntämistä kaikille kirkon lähetystyön perussopimuksen allekirjoittaneille lähetysjärjestöille, kuitenkin niin, että sopimustilanteen mahdollinen muuttuminen otetaan tarvittaessa huomioon.

Kirkkoherrainkokous käsitteli lähetysjärjestöjen avustamista kokouksessaan 7. huhtikuuta 2015 ja esitti kantanaan lähetysten ja kansainvälisen diakonian määrärahoista ja niiden jakoperusteista seuraavaa:

- 1) Lähetysten ja kansainvälisen diakonian määrärahan tulee jatkossakin säilyä nykyisellä tasolla. Määrärahan suuruus on ollut 3 prosenttia kirkollisveron ja yhteisöveron yhteenlasketusta summasta. Vuodesta 2016 alkaen kirkon saama yhteisövero poistuu ja se korvataan valtion budjetista maksettavalla määrärahalla, jolla katetaan väestökisterin, hautatoimen ja kulttuurihistoriallisten rakennusten ylläpidon kustannuksia. Jotta lähetysten ja kansainvälisen diakonian määrärahan nykytaso säilyy, tulee sen vuodesta 2016 alkaen olla 3,61 prosenttia kirkollisverosta.
- 2) Kohdentamaton talousarvioavustus myönnetään niille lähetysjärjestöille, jotka ovat allekirjoittaneet Suomen ev.lut. kirkon lähetystyön perussopimuksen. Sen mukaan ne sitoutuvat noudattamaan omassa toiminnassaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tunnustusta ja päätöksiä (mukaan lukien virkakäsitys, syrjimättömyys seksuaalisen suuntautumisen vuoksi), sekä toteuttavat kirkon hyväksymää lähetysstrategiaa ja sen toimintaperiaatteita. Sopimuksen noudattamista seuraa kirkon ulkoasiain neuvosto (vuodesta 2016 alkaen piispaikokous).

Yhteisen kirkkovaltuuston iltakoulussa 23. huhtikuuta 2015 pidetyssä koeäänestyksessä valtuutettujen selvä enemmistö päätyi kuitenkin siihen, että kohdentamaton talousarvioavustus keskitetään niille järjestöille, jotka saivat avustusta vuonna 2015. Näitä ovat Kirkon Ulkomaanapu, Suomen Lähetysseura ja Suomen Pipliaseura. Myös määrärahan jako-osuudet katsottiin tarkoituksenmukaisinta pitää ennallaan, jolloin määrärahan kokonaissummasta 17,6 % osoitetaan Kirkon Ulkomaanavulle, Suomen Lähetysseuralle 47,6 %, Suomen Pipliaseuralle 5,2 % ja yhteisen kirkkoneuvoston käyttöön kohdennettuihin avustuksiin 29,6 %.

Kokouksessaan 11.6.2015 yhteinen kirkkovaltuusto päätti vahvistaa lähetystyölle ja Kirkon Ulkomaanavulle myönnettävien talousarviomäärärahojen jakoperusteet vuosille 2016-2019 seuraavasti:

- 1) Lähetysten ja kansainvälisen diakonian talousarviomäärärahan suhteellinen taso säilytetään entisellään ja on suuruudeltaan 4 % kyseisen talousarviovuoden arvoidusta kirkollisveron määrästä,
- 2) kohdentamaton talousarvioavustus keskitetään Kirkon Ulkomaanavulle, Suomen Lähetysseuralle ja Suomen Pipliaseuralle,
- 3) määrärahojen suhteelliset jako-osuudet eri järjestöjen kesken pidetään samoina kuin vuonna 2015,
- 4) määrärahan kokonaissummasta osoitetaan Kirkon Ulkomaanavulle 17,6 %, Suomen Lähetysseuralle 47,6 %, Suomen Pipliaseuralle 5,2 % ja yhteisen kirkkoneuvoston käyttöön kohdennettuihin avustuksiin 29,6 %,
- 5) yhteisen kirkkoneuvoston käyttöön varattavan kohdennetun hanke- ja projektimäärärahan myöntämisessä painotetaan tuen vaikutusta kohdemaassa ja seurakuntien kanssa toteutettavaa yhteistyötä. Määrärahaa voidaan käyttää myös Suomessa tapahtuvaan toimintaan sekä Helsingin seurakuntien ja yhteistyökirkkojen väliseen yhteistoimintaan.